

Warszawa, 18 września 2018 r.

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Elżbieta Bojanowska
Podsekretarz Stanu

DPS.VII.053.1.2018.JS

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870) po rozpatrzeniu przekazanej przez Ministra Sprawiedliwości przy piśmie z dnia 3 lipca 2018 r. petycji, w zakresie jej pkt. 5 tj. zmiany treści art. 9d ust 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) wyjaśnia co następuje:

Sposób postępowania w sprawach dotyczących przemocy rodzinie, w tym sposób realizacji procedury „Niebieskie Karty” zostały unormowane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie a także w przepisach wydanego na podstawie ww. ustawy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209, poz. 1245).

Zgodnie z art. 9 d ust. 2 ustawy *procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.*

Założeniem prowadzenia procedury jest podejmowanie działań w sytuacjach wystąpienia przypuszczenia, iż przemoc w rodzinie może mieć miejsce. Dalsze działania

podejmowane w ramach procedury mają na celu dokonanie rozpoznania oraz diagnozy faktycznej sytuacji rodziny.

Istotą obecnego brzmienia art. 9 d ust 2 ustawy w kontekście wszczynania procedury jest podejmowanie działań w przypadku podejrzenia wystąpienia przemocy przez osoby tzw. „pierwszego kontaktu” czyli pracowników służb i instytucji, których charakter wykonywanych działań sprawia, że są osobami do których najczęściej w pierwszej kolejności zgłaszają się osoby doznające przemocy bądź też które w ramach bieżących działań najczęściej mają możliwość zetknięcia się z problem przemocy w rodzinie. Takimi osobami są m.in. policjanci przeprowadzający interwencje w środowisku, pracownicy socjalni, których charakter pracy również zakłada pracę środowiskową, nauczyciele pracujący na co dzień z dziećmi, czy lekarze bądź pielęgniarki np. przeprowadzające wizyty patronażowe w miejscu zamieszkania.

Mając na względzie powyższe należy zwrócić uwagę, iż kompetencje przypisane prokuratorom oraz charakter wykonywanych przez prokuratorów zadań sprawia, że mimo iż prokuratura jest ważnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy, to sami prokuratorzy nie są przedstawicielami służb, którzy w pierwszej kolejności mogą zetknąć się z sygnałami dotyczącymi podejrzenia wystąpienia zjawiska przemocy. Tylko w części przypadków wystąpienia zjawiska przemocy dochodzi do uruchomienia procedury karnej i wszczęcia postępowania przygotowawczego. Założeniem interdyscyplinarnej pomocy osobom krzywdzonym jest zatrzymanie przemocy bez konieczności uruchamiania procedury karnej np. poprzez udzielenie specjalistycznego poradnictwa (m.in. psychologicznego czy prawnego), jak również poprzez działania zmierzające do zmiany postaw i zachowań sprawców (programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych czy programy psychologiczno-terapeutyczne dla sprawców przemocy).

Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, iż ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przewidziała działania prokuratora nie tylko w zakresie realizacji zadań w ramach postępowania karnego, ale także poprzez współpracę i współdziałanie z pozostałymi podmiotami, będącymi elementami systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na mocy art. 9a ust. 5 w skład zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie powoływanych przez wójta/burmistrza/prezydenta mogą wchodzić prokuratorzy. Nie ma również przeciwwskazań, aby prokuratorzy byli również członkami grup

roboczych, które powoływane są do wsparcia rodzin doświadczających przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Jednocześnie ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła w art. 8a obowiązek Prokuratora Generalnego do opracowania i wydawania co najmniej raz na dwa lata wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wytyczne Prokuratora Generalnego z dnia 22.02.2016 r. obligują prokuratorów m.in. do udzielenia przy sporządzaniu protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie oraz przy pierwszym przesłuchaniu pokrzywdzonego w sprawach dotyczących przestępstw związanych z przemocą w rodzinie, szczegółowych informacji i pouczeń dotyczących uprawnień wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym w szczególności dotyczących form pomocy wskazanych w art. 3 ust. 1 ustawy.

W odniesieniu do petycji ważnym jest podkreślenie, iż w pkt. 10 wytycznych Prokuratora Generalnego zawarto również następujące zalecenie: *W razie zaistnienia takiej potrzeby prokurator inicjuje procedurę „Niebieskie Karty”.*

Biorąc pod uwagę powyższe, w opinii Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie ma przesłanek do zmiany obecnego brzmienia art. 9d ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w kontekście zapisów § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Niemniej jednak należy podkreślić, że wszelkie wpływające do Ministerstwa opinie i propozycje w sprawie zmian ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym również opinia, będą poddawane dalszej analizie w kontekście ewentualnych zmian prawnych służących podniesieniu efektywności udzielanej pomocy.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

SEKRETARZ STANU

Ewelina Bujarowska